

Pwyllgor	PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU
Dyddiad	4 Tachwedd 2021
Teitl	ADRODDIAD ADOLYGU CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD
Aelod cabinet	Cynghorydd Gareth W Griffith
Awdur	Gareth Jones – Pennaeth Cynorthwyol Adran Amgylchedd
Pwrpas	Cyflwyno'r Adroddiad Adolygu a derbyn sylwadau'r Pwyllgor ar y cynnwys.

1.0 Cefndir

- 1.1 Mae'r Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 yn nodi fod angen adolygu Cynllun Datblygu Lleol 4 mlynedd yn dilyn ei fabwysiadu. Mabwysiadwyd y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLI ar y Cyd) ar 31 Gorffennaf 2017 ac felly, yn unol â'r gofyn statudol y 31 Gorffennaf 2021 oedd y dyddiad ar gyfer cychwyn y broses adolygu.

Adolygiad statudol		
1	PCPA 2004 (adran 69) a Rheoliad 41	Adolygu'r cynllun statudol yn gyfnodol, a dim mwy na phedair blynedd o ddyddiad ei fabwysiadu. Gellir sbarduno hyn yn gynharach os yw'n gysylltiedig â dyddiadau terfyn y cynllun, amserlenni paratoi cynllun neu'r ACLI yn adolygu cynllun yn wirfoddol.

- 1.2 Y Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynlluniau Datblygu Lleol) (Cymru) 2005 a Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) (Diwygio) sydd yn gosod allan y camau rhaid dilyn wrth baratoi Cynllun Datblygu Lleol neu Adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol (sef paratoi Cynllun Diwygiedig). Mae'r rheoliadau yn gosod allan camau gwahanol i ymgymryd ag adolygiad ffurf fer neu adolygiad llawn. Noder fod y ddwy drefn yn dra gwahanol ac nid yw yn ddewisol pa un y bydd rhaid dilyn. Mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn amlinellu'n glir yr amgylchiadau ar gyfer dilyn naill neu'r llall o'r gweithdrefnau ac mae hyn wedi amlinellu yn yr adroddiad isod.

- 1.3 Cyn cychwyn ar adolygiad o'r CDLI mae'n rhaid adolygu'r cynllun presennol a pharatoi Adroddiad Adolygu. Mae pwrpas y cam yma wedi ei osod allan yn 2.1 a 2.2 gyda 2.3 yn cynnwys crynodeb o'r Adroddiad Adolygu Drafft sydd i'w weld yn Atodiad 1.

2.0 Yr Adroddiad Adolygu (gweler Atodiad 1)

- 2.1 Pwrpas yr Adroddiad Adolygu yw edrych ar yr holl dystiolaeth sydd yn berthnasol i'r CDLI ar y Cyd a dod i gasgliad ynglŷn â'r math o adolygiad bydd yn cael ei ddilyn. Gall hyn fod yn adolygiad ffurf llawn sydd gyfystyr a pharatoi Cynllun newydd, neu adolygiad ffurf fer sydd gyfystyr ag addasu rhannau penodol o'r Cynllun cyfredol.

2.2 Yn unol â'r arweiniad a gynhwysir yn y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu (Argraffiad 3, Mawrth 2020), dylid cyhoeddi Adroddiad Adolygu o fewn 6 mis o ddyddiad cychwyn yr adolygiad. Yng nghyswllt y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, golygai hynny'r angen i baratoi'r Adroddiad Adolygu erbyn diwedd Ionawr 2022. Mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn nodi dylai'r Adroddiad Adolygu fod yn gryno a chynnwys yr isod:

- Pa wybodaeth sy'n cael ei hystyried i lywio adolygiad o'r cynllun a pham.
- Sut mae'r canfyddiadau'n effeithio ar weledigaeth, nodau ac amcanion y cynllun, gan gynnwys rhoi'r strategaeth ar waith.
- Adolygiad o bob maes pwnc yn y cynllun gan nodi'n glir beth sydd angen ei newid a pha rannau o'r sail dystiolaeth y mae angen eu diweddarau i gefnogi'r newidiadau.
- Goblygiadau i'r rhannau o'r Cynllun na fwriedir ei ddiwygio o ran cydlynid ac effeithlonrwydd y Cynllun yn ei gyfanrwydd.
- Ailystyried yr Arfarniad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol ac Arfarniad Rheoliadau Cynefinoedd.
- Archwilio ac esbonio'r cyfleoedd i baratoi CDLI ar y Cyd-gyda ACLlau cyfagos a chynyddu gweithio traws-ffiniol.
- Casgliadau clir ynghylch pam mae angen dilyn y drefn lawn (sydd gyfystyr a pharatoi Cynllun newydd), neu'r weithdrefn adolygu ffurf fer (sydd gyfystyr ag addasu rhannau o'r Cynllun cyfredol).

2.3 Mae'r Adroddiad Adolygu yn cynnwys y rhannau canlynol:

Rhan 1 – Cyflwyniad

Cyflwyniad a chefnidir, sydd yn gosod allan y deddfau sydd angen eu hystyried wrth gynnal yr adolygiad, y sail tystiolaeth sydd yn allweddol i'r broses adolygu ac yn gosod allan beth yw Adroddiad Adolygu. Mae'r rhan yma hefyd yn nodi nad diben yr adroddiad adolygu yw manylu ar unrhyw newidiadau y bydd yn cael eu gwneud i'r Cynllun, a dim ond wrth ddilyn y broses o baratoi'r Cynllun Diwygiedig a chasglu'r wybodaeth a thystiolaeth berthnasol y bydd posib adnabod manylion y newidiadau sydd angen eu gwneud i'r Cynllun.

Rhan 2 – Gwybodaeth a materion perthnasol

Mae rhan 2 yn gosod allan y prif newidiadau mewn deddfwriaeth, polisi cenedlaethol, rhanbarthol a lleol sydd mewn grym ers mabwysiadu'r cynllun presennol, megis:

- Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016.
- Deddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 'Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040 (y fframwaith datblygu cenedlaethol).

- Diweddariadau Canllawiau'r Llywodraeth e.e. Polisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 11), Nodyn Cyngor Technegol a.y.y.b.
- sefyllfa ddiweddaraf cynllun Wylfa Newydd.
- Effaith ag adfer yn dilyn Brexit a Chofid 19 ar draws ardal y Cynllun.
- Cynllun Datblygu Strategol fydd yn cael ei baratoi ar gyfer Rhanbarth Gogledd Cymru yn ystod y blynyddoedd nesaf.
- Cais Twf gogledd Cymru.
- Gwaith ymchwil rheoli'r defnydd o dai fel cartrefi gwyliau ac ail gartrefi - Datblygu polisiâu newydd yng Nghymru (Dr Simon Brooks) ac unrhyw waith ymchwil arall perthnasol.
- Strategaethau sydd mewn lle gan y Cynghorau, e.e. strategaethau tai, strategaethau datblygu'r economi a.y.y.b.

Mae'r rhan yma hefyd yn gosod allan materion eraill sydd yn dylanwadu ag angen ystyriaeth bellach megis newid hinsawdd, materion yn gysylltiedig â ffosffad a rhagamcanion aelwydydd a phoblogaeth. Ystyrir fod yna newidiadau sydd yn cael eu hamlygu yn y rhan yma, sy'n rhai hynod o arwyddocaol ac yn bwysig i'w hystyried wrth ddiwygio'r CDLI ar y Cyd. Mae prif ganfyddiadau'r tri Adroddiad Monitro Blynyddol sydd wedi cael eu paratoi yn cael eu nodi ac yn dod i'r casgliad fod y Cynllun, yn seiliedig ar y dystiolaeth yn gweithio'n dda ar y cyfan, yn seiliedig ar asesiad yn erbyn y fframwaith fonitro.

Rhan 3 – Adolygiad o'r CDLI ar y Cyd a newidiadau posib

Mae'r rhan yma yn gosod allan adolygiad o'r Cynllun cyfredol ac yn gosod allan newidiadau posib fydd angen eu gwneud i'r strategaeth, amcanion a pholisiâu'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Mae'r rhan yma wedi cael ei osod allan yn nhrefn y CDLI fel isod:

- Gweledigaeth ac amcanion strategol
- Strategaeth
- Polisiâu'r Cynllun fesul adran y CDLI
 - Adran 6.1 - Rheoli Tŵf a Datblygu – Cymunedau Diogel, Iach, Nodedig a Bywiog
 - Adran 6.2 - Rheoli Tŵf a Datblygu - Byw'n gynaliadwy
 - Adran 6.3 - Rheoli Tŵf a Datblygu – Economi ac Adfywio
 - Adran 6.4 - Rheoli Tŵf a Datblygu – Cyflenwad ac Ansawdd Tai
 - Adran 6.5 - Rheoli Tŵf a Datblygu – Amgylchedd Naturiol ac Adeiledig
- Mapiau Cynigion, Cynlluniau Mapiau Mewnosod a'r Mapiau Cyfyngiadau
- Canllawiau Cynllunio Atodol

Nodir y bydd y gwaith o baratoi'r Cynllun Diwygiedig (gan gynnwys adolygiad o'r sail dystiolaeth berthnasol) yn gyfle i ail edrych ar holl bolisiâu'r Cynllun cyfredol.

Rhan 4 – Gofynion adolygu'r sail dystiolaeth

Mae'r rhan yma yn gosod allan y gofynion ar gyfer adolygu neu ddiweddarau'r sail tystiolaeth i gefnogi neu lywio unrhyw newidiadau i'r CDLI ar y Cyd. Mae rhestr o enghreifftiau o'r sail dystiolaeth angenrheidiol er mwyn paratoi Cynllun Diwygiedig wedi nodi isod:

- Asesiad Safleoedd Posib
- Strategaethau a Chynlluniau Perthnasol
- Poblogaeth a Thai
- Disgrifio'r Twf Tai a Gofodol
- Datblygu'r strategaeth aneddleoedd
- Astudiaeth Cynhwysedd Trefol
- Manwerthu
- Twristiaeth
- Iaith Gymraeg a Diwylliant
- Tai Marchnad Angen Leol
- Adnabod safleoedd Sipsiwn a Theithwyr
- Astudiaeth Hyfywdra Tai Fforddiadwy
- Astudiaeth Tir Cyflogaeth
- Astudiaeth Cyfleoedd Ynni Adnewyddol

Fel sydd wedi nodi yn yr Adroddiad Adolygu, pwysleisir nad yw'r rhestr yma yn un cyflawn ac fe allai'r angen/galw i ddiwygio'r sail dystiolaeth ddod i'r amlwg wrth i'r broses o baratoi'r Cynllun Diwygiedig fynd rhagddo. Ymhellach fe all y broses o adolygu adnabod yr angen i baratoi sail tystiolaeth o'r newydd. Mae'r rhan yma hefyd yn gosod allan yr asesiadau effaith fydd rhaid ei baratoi wrth i'r gwaith o baratoi'r Cynllun Diwygiedig fynd rhagddo. Eto, nodir y bydd angen ail edrych ar y sail dystiolaeth yma i gyd yn ogystal â chynnal asesiadau effaith newydd.

Rhan 5 - Cydweithio a pharatoi Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd

Mae'r rhan yma yn gosod allan yr ystyriaeth sydd wedi ei rhoi i gydweithio a pharatoi Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Mae'n ofynnol rhoddi ystyriaeth i hyn o fewn yr Adroddiad Adolygu. Fel nodir yn yr Adroddiad, yn bresennol mae yna gytundeb cydweithio rhwng Awdurdodau Cynllunio Lleol Gwynedd a Môn i baratoi Cynllun ar y Cyd. Nodir hefyd fod y Gwasanaeth yn cyd-weithio yn agos efo Awdurdodau Cynllunio cyfagos (e.e. Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Bwrdeistrefol Sir Conwy, Cyngor Sir Powys).

Rhan 6 – Casgliadau a Chamau Nesaf

Mae rhan 6 yn gosod allan y casgliadau ynglŷn â ffurf yr adolygiad y bydd angen ei ddilyn. Nodir yn unol â chasgliadau'r Adroddiadau Monitro Blynyddol sydd wedi ei gynnal, fod y Cynllun ar y cyfan yn cael ei weithredu'n effeithiol a bod y polisïau a'r targedau a osodwyd yn y fframwaith fonitro, ar y cyfan yn cael eu cyflawni. Er hyn, fel sydd yn cael el amlygu yn yr Adroddiad Adolygu, mae yna newidiadau arwyddocaol wedi bod yn y cyd-destun cenedlaethol, rhanbarthol a lleol ers mabwysiadu'r Cynllun, gan gynnwys materion sydd tu hwnt i reolaeth y Cynllun, megis, goblygiadau'r pandemig Covid, Brexit, rhagolygon poblogaeth ac aelwydydd, yr ansicrwydd yn gysylltiedig â Wylfa Newydd ac ati. Ar lefel rhanbarthol, mae'n bwysig amlygu y bydd y gwaith o baratoi Cynllun Datblygu Strategol (CDS) hefyd yn cael effaith ar ddatblygiad a chynnwys y Cynllun diwygiedig.

Mae sgil effeithiau'r newidiadau hyn yn golygu'r angen i ail edrych ar bolisïau'r Cynllun cyfredol fel y nodir yn Rhan 3 o'r Adroddiad Adolygu. Yn sgil hyn mae'r dystiolaeth yn amlygu'r angen am **Adolygiad Ffurf Lawn o'r Cynllun**.

3. Camau Nesaf

3.1 Mae'r tabl isod yn gosod allan yr amserlen ar gyfer adrodd ar yr Adroddiad Adolygu:

Sesiynau Codi Ymwybyddiaeth efo holl aelodau (rhithiol)	Cyflwyno'r Adroddiad Adolygu a'r camau i baratoi Cynllun Diwygiedig.	Cyngor Gwynedd 2-11-21 & 5-11-21 Cyngor Sir Ynys Môn 1-11-21 & 8-11-21
Panel Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd	Adrodd ar sylwadau sydd wedi derbyn yn ystod yr ymgynghoriad cyhoeddus	I'w Gadarnhau
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	Cytuno ar fersiwn terfynol o'r Adroddiad Adolygu	I'w gadarnhau
Cyngor Llawn Ynys Môn	Cyflwyno Copi Terfynol o'r Adroddiad Adolygu i gyflwyno i Lywodraeth Cymru.	Dyddiad i'w gadarnhau ym Mawrth 2022
Cyngor Llawn Cyngor Gwynedd	Cyflwyno Copi Terfynol o'r Adroddiad Adolygu i gyflwyno i Lywodraeth Cymru.	3 Mawrth 2022

3.2 Mi fydd yr Adroddiad Adolygu yn destun ymgynghoriad cyhoeddus fel sydd wedi nodi uchod. Mi fydd yr ymgynghoriad yma yn ceisio cael barn rhanddeiliad a'r cyhoedd ar y materion sydd wedi eu gosod allan yn yr Adroddiad Adolygu, y newidiadau posib sydd

yn cael eu hawgrymu yn y ddogfen, os yn cytuno ar y fath o adolygiad sydd yn cael ei argymhell, ac yn olaf oes yna unrhyw faterion sydd angen eu hystyried sydd ddim wedi ei gynnwys yn yr Adroddiad Adolygu.

4. Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau:

Ystyried yr Adroddiad Adolygu Drafft a chyflwyno sylwadau ynglŷn â'i gynnwys gan roi ystyriaeth benodol i'r:

- (i) newidiadau yn y cyd-destun cenedlaethol a lleol (a oes unrhyw fater ychwanegol y dylid ei gynnwys?) a chanfyddiadau'r Adroddiadau Monitro Blynyddol yn Rhan 2;
- (iii) materion fydd angen eu hadolygu wrth baratoi Cynllun Diwygiedig yn Rhan 3;
- (iv) casgliadau yn rhan 6 o'r Adroddiad Adolygu

ATODIAD

Atodiad 1 – Adroddiad Adolygu Drafft, Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd